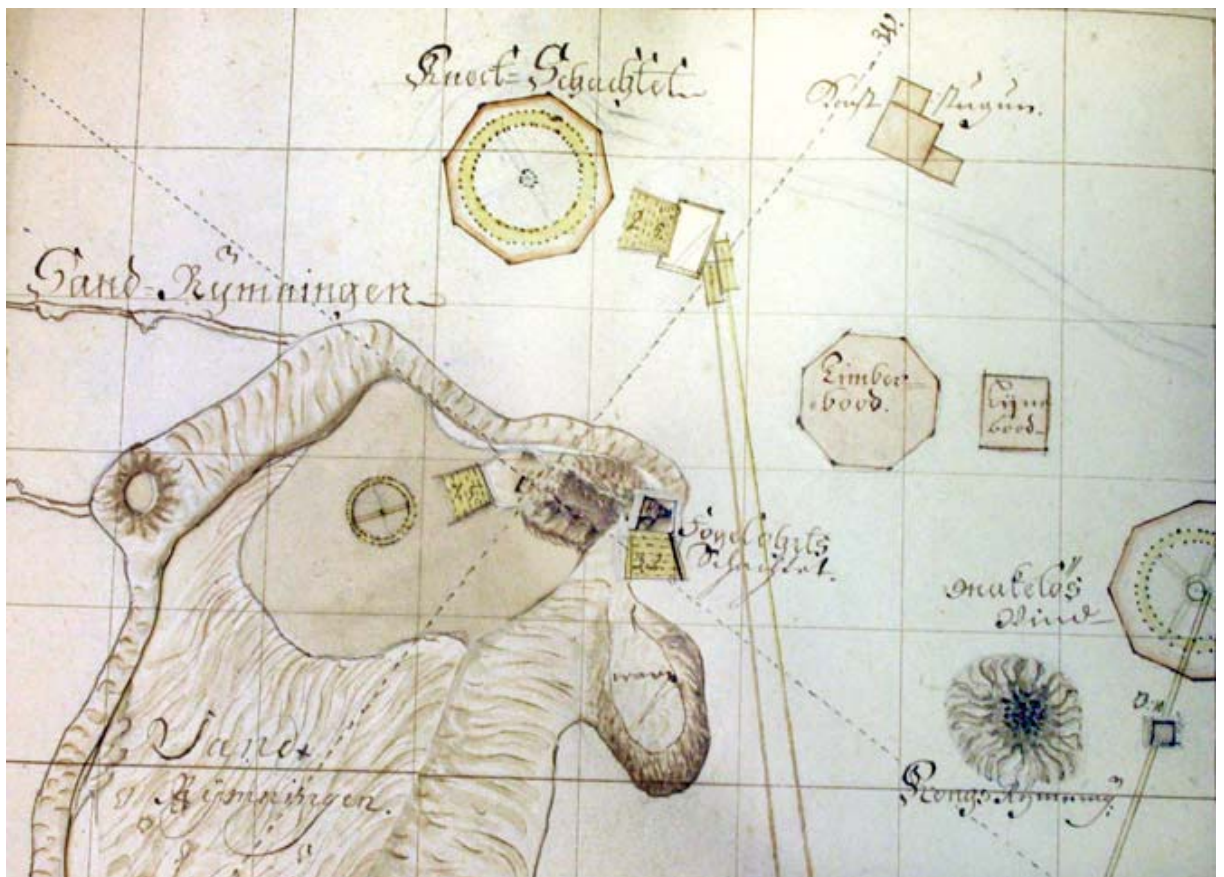

Anders Salholm malmletare och konststigare

Innehåll

Anders Salholm och hans förfäder s.3

Andra Salholmssläkter s.9

Ättlingar till Nils Hansson s.10

Källförteckning s. 21

Bilagor:

1747 års resebeskrifning i lappmarken s.22

Sala bergslags gruvting 17 februari 1776 s.23

Anders Salholm – malmetare och konststigare

Jag har i denna uppsats försökt sammanföra olika källfynd rörande Anders Salholm till en kort levnadsberättelse. Det finns onekligen en hel del material i arkiven och mycket återstår att upptäcka. När det gäller gruvtingsprotokollen i Sala är endast sporadiska nedslag gjorda. Rådstuguprotokollen i Sala har jag över huvud taget inte tittat på. Här skulle man bland annat kunna finna arvskafteshandlingar efter Nils Hansson och kanske även Anna Brandt. Likaså bör det finnas mer uppgifter i Bergskollegiums verifikationer varav jag endast har gått igenom åren 1740 och 1741. Fortsatta efterforskningar kommer att ske och en revidering av denna uppsats kommer naturligtvis att göras framöver.

Det är inte alltid lätt att göra sig en bild av anfäder och –mödrar när man hamnar några generationer bak i tiden. Allt som oftast är vi hänvisade till enbart ett namn och en titel. När det gäller Anders Sahlholm kan man trots allt i någon mån föreställa sig individ med specifika egenskaper. Att han var storrökare och åt fläsk är något påtagligt som framgår av avräkningar från Sala 1768. Men man kan även ana en personlighet i de skrifter som han själv åstadkommit. Han omnämner i några fall präster och bruksägare men alltid enbart med en titel, aldrig med formuleringar som välbetrodde, äreborne eller liknande. Kan man utifrån detta förmoda att han ansåg sig jämbördig. Kanske inte men jag tror att han trots allt såg sig som en del i dessa sociala sammanhang. Man kan också ana ett visst rättvisepatos då han framhåller två lappmarksbor som rätta ägare till ett malmfynd och inte kyrkoherden Petter Högström som sänt in prov till bergskollegium och uppenbarligen vill göra anspråk på fyndrättigheten. Någon schism mellan kyrkoherden och Anders förelåg säkert inte eftersom Petter Högström är omnämnd som en av faddrarna vid dottern Helena Catharinas födelse. Anders Sahlholm förekommer aldrig i några tvister. Möjligen hänger detta samman med att han under hela sin levnad var anställd och troligen inte skaffade sig mer egendomar än den bostad han hade. Men man kan naturligtvis även dra den slutsatsen att han var en vänlig människa som minst av allt ville hamna i tvister med sina grannar och arbetsgivare. Anders var en tämligen god skribent och jag bifogar sist i detta dokument två avskrifter av dokument som han själv författat.

Bergskollegiets sammanträde 15 juli 1740

Den nyutträdde bergmästaren i det tionde distriktet, Västerbotten och Lappmarken, Anders Stockenström väntade sittande på en bänk utanför sammanträdesrummet. Hans malmetare Mattias Korsman hade hastigt avlidit i maj månad. Förutom att det hade varit en duktig karl var det så mycket mer olyckligt att dödsfallet inträffat vid denna tid. Säsongen var kort i dessa nordliga nejder och det var tveksamt om någon spaning efter malmberg kunde anställas denna sommar. En ny malmetare var hur som helst tvunget att tillsättas. Bergskollegiet hade fått in en ansökan till tjänsten och uppdragit åt Stockenström att undersöka kunskaperna hos den sökande.

Trafiken på gatan utanför var livlig och larmande men hettan var nu på förmiddagen inte så tryckande, i väntrummet kom det snarast lite svalka från de tjocka stenväggarna. En vaktmästare uppenbarade sig i dörren.

- Collegiet behagar nu emottaga herr Bergmästaren.

Endast bergsrådet och tre av assessorena var närvarande och tillsammans med en skrivare satt de vid ett rektangulärt bord mitt i rummet. Anders Stockenström ställde sig vid ena änden med händerna på ryggen.

-Har herr Bergmästaren haft tillfälle att examinera Anders Salholm vilken sökt befattningen som malmetare i Lappmarken och Västerbotten?

-Jag har förhört honom i proberarkonsten vari han har visat sig kunna göra de vanliga malmproven och han har dessutom visat sig ha någorlunda kunskaper om de inrikes malmarterna, svarade Stockenström.

-Då finner vi för gott att befordra denne Anders Salholm till malmetare och utfärda fullmakt på denna befattning.

Anders Salholm-barndomen

Anders Salholm var vid detta tillfälle 23 år gammal. Han föddes 1717 i Sala som son till konststigaren Nils Hansson och hans hustru Anna Brandt. Konststigaren var förman för de gruvarbetare som arbetade vid vattenkonsten. Det vill säga uppfordringsverket som användes för att pumpa vatten ur gruvan. Såväl farfadern Hans Nilsson som morfadern Anders Brandt hade varit konststigare. Den senare hade uppburit flertalet av de uppdrag som fanns vid Sala. Sexman, hyttskrivare, rådmän, uppborädsman och bergsfogde. De flesta som var verksamma vid gruvan bodde i gruvroten i Sala. Nils Hansson ägde dock en gård i det Södra kvarteret i Sala. Här växte Anders upp med sina fem systrar. Anders är av allt att döma yngst i syskonskaran och ensam pojke. Möjligen har han haft en bror Erik som vid ett tillfälle står omnämnd i husförhörslängden men denne dör troligen i unga år.

Att familjen var tämligen välbärgad förstår man då Anders 1731 är antecknad som inskriven i "schola". Ingen ort är angiven och troligen var han inskriven i det läroverk som fanns i Sala. Fadern, Nils Hansson avlider 1730 och hans änka är från och med 1734 inhyst hos sin då nygifna dotter Anna och mågen urmakaren Olof Trygg. Den yngre dottern Helena gifter sig 1736 med fältskären Lars Törnblom.

Anders Salholms anfäder

Nils Hansson, Anders far, är omnämnd som konststigare 1705. Hans far Hans Nilsson var även han konststigare och dog 1698. Hans hade en gruvdel i 16:e roten. Det tycks ha varit vanligt att förmän, skrivare och andra förutom sina avlönade tjänster också tog aktiv del i silverföretaget. Hans Nilsson är inte ofta omnämnd i gruvtingsprotokollen. Sonen Nils förekommer dock något oftare. Första gången han är omnämnd är 1705 då han tillsammans med två andra stigare förunnas tyg till varsin rock.

Ersättningen för gruvarbetarna utbetalades uppenbarligen efter en upprättad månadslängd. Vad som var underlag till stigarnas lön omtalas inte men 1715 klagar Nils Hansson och hans kamrat gruvstigaren Mårten Ersson att de dagligen hade uppsyn över arbetarna och därmed försummade sin egen hushållning. De ville bli uppförda på månadslängden, förmodligen med avsikt att mer kontinuerligt få ut sin lön. Gruvrätten ansåg det skäligt och gav dem rätt. I de bevarade månadslängderna förekommer dock inga stigare eller andra förmän. Möjligen fördes stigarna på en särskild längd.

Förutom sysslan vid gruvan fanns även andra sätt att förtjäna en slant. År 1716 omtalas att gruvarbetarna säljer öl och brännvin i sina stugor. Detta förbjöds för alla förutom konststigaren Nils Hansson. Förmodligen är det väl hustrun Anna Brandt som tillhandahåller dessa njutningsmedel.

I sysslorna ingick även att förestå bergslaget i olika ärenden. 1719 berättas att Nils varit till Stockholm med ett brev och för detta får han i ersättning 20 daler silvemynt för skjutsning och sitt omak.

Nils Hansson avled 1730. Efter sig lämnade han minst sex barn och hustrun. På grund av den sparsamma kyrkobokföringen är det inte möjligt att ens uppskatta hans ålder. Troligen efterträder han sin far på konststigersysslan och bör ha varit tjugo-trettio år omkring 1700. Hustrun Anna Brandt överlever mannen med många år och dör först 1763. Vid dödsfall i Salabergslagen var det vanligt att änkan åtnjöt någon form av pension eller hjälp till maten. Om Anna Brandt berättas att hon och hennes dotter 1736 hade fått "tullmjöl" men de ville inte stå skrivna i fattiglängden och när de hade blivit uppmanade att hämta en polett för att få ut sitt mjöl hade de blivit ovettiga och skällt ut bergsmannen Joel Örn som var utsänd från notarien att säga till om poletten.

Om Annas ursprung är mer känt. Hon föddes 1682 vid Gässjö bruk i Gamla Norberg. Fadern var bruksskrivaren Anders Brandt och modern Karin Eriksson. Anders kom till bruket 1680. I en kyrkräkning från 1690-talet nämns hans patronymikon Per men någon Per Brandt har inte stått att finna varken i Norberg eller omkringliggande socknar. År 1681 gifte sig Anders med bergsmansdottern Karin Ersson från Karsbo. Förutom Anna föds också dottern Karin i Norberg i januari 1684. Vid detta tillfälle har dock Anders redan fått tjänst som skrivare i Sala. I september 1683 föredrogs vid gruvrätten i Sala ett " *ärende att som bergslagen nu lär bekoma länet under sig emot arrende och de*

fördenskull hava av nöden någon god och skicklig person till uppördsman, ty utlät hr Bergmästaren sig hava i sinnet att recommendera en ung och snäll karl Anders Brant hos gruvrätten”.

Hur hade man då fått kunskap om Anders? I Sala bodde vid tiden en vid namn Johan Persson Brandt. Möjligen en bror men troligare en äldre släkting till Anders. Något släktskap omnämns förvisso aldrig men antagandet är ändå rimligt. Den 10 november samma år blir han tillsatt som gruvstigare efter Torsten Falk.

I mantalslängden för Norberg 1684 står Anders som utflyttad till Sala. Eftersom längden upptecknade i februari månad har antagligen flytten skett strax efter Karins födelse. De första åren bodde familjen vid Gruvroten men senast 1700 äger familjen ett hus i Södra kvarteret i Sala. Anders blev som omtalas ovan anställd som uppördsman. Redan 1685 omtalas han dock som stigare. Möjligen var uppörden endast en del i en stigares arbetsuppgifter. På flera ställen framgår det att stigarens arbete pågick dygnet runt veckans alla dagar förutom söndagar. Huvuduppgiften var att ha uppsyn över arbetarna. Vid ärenden på annan ort blev Anders tvungen att i tid anmäla detta för gruvrätten så att han inte skulle kunna anklagas för att brustit i sin tjänst vid olycka eller dylikt. ” *Sexman Brant begärde få lov på några dagar att resa till Norberg ting vilket honom tilläts med förmaning att hava en i sitt ställe vid hyttan uti sin frånvaro som redeligen ingår med annotations förrättande så länge han borta bliver*”.¹ Under 1680- och 90-talen gör Anders åtskilliga resor till Norberg både för att svara för sina gamla räkenskaper vid Gässjö och för att bevaka hustruns intressen i sitt fädernehemman Karsbo. Vid gruvroten förekom olovlig ölförsäljning och dryckenskap (se även ovan) vilket även påverkade arbetet. Vid tillsägelse på gruvtinget i augusti 1691 meddelar Anders Brandt att ” *aldrig sker något oljud hos honom, utan en del unga drängar gifta sig och sedan sätta sig neder uti torpen här omkring där de hålla ölsäljning, varest största oljud och förargelsen sker*”. En mängd olika titlar tillskrivs Anders Brandt, bruksskrivare, konststigare, hyttskrivare, sexman, rådman och under en kortare period också gruvfogde². Tydligt ansåg rådhusrätten att uppdragen var för många. År 1710 ville man uppmana honom att ta avsked från rådstugubordet och kämnärskammaren eftersom hyttskrivartjänsten ” fordrar en trägen uppvaktning, den han själv måste förrätta och ingalunda till bergslagens otjänst lita på andra, utan bör bemäla Brant alla dagar vara vid hyttan själv tillstådes”³ Man ansåg att han därför inte klarade sina andra sysslor. Av allt att döma ingick också uppgiften att anställa arbetskraft i de åtaganden han hade. 1692 anbefalls han att låta de som är bergsmän, få arbete när de så vill. Anders Brandt avlider 1714. Eftersom han 1683 omskrivs som ung är han förmodligen född omkring 1650-60 och således inte lastgammal vid dödstillfället. Hustrun förekommer vid tinget några gånger företrädd av mågen Daniel Lalin, troligen härstammande från Falun. Målen handlade om några obetalda skatter och ett bancolån.

Arbetsliv

Anders Salholm finns inte antecknad i de sporadiska lönelistor som finns bevarade från Sala bergslag. Man kan dock ändå antaga att han har arbetat vid gruvan. Sina första kunskaper i proberingskonsten hade han måhända inhämtat som skiljare vid gruvan där oduglig sten skildes från god malm. Eftersom uppgifter om honom från 1730-talet i så hög grad saknas, kan vi bara förmoda att han innehade någon tjänst vid gruvan i Sala då Bergskollegium befordrar honom till malmetare. Men det är inte heller otroligt att han redan tillbringat några år i Norrland då Stockenström i ett brev från 13 september omnämner att Anders Sahlholm varit ”följaktig” på sina sommarresor.⁴ Uttryckt i pluralform. Han kan alltså redan ha befunnit sig i Råneå då han börjar befattning som malmetare. Från och med andra halvåret 1740 uppbär han lön för malmetaresysslan.

¹ Sala gruvting 20 maj 1709

² Sala gruvting 4 september 1703

³ P Norberg, Sala gruvas historia

⁴ Bergmästaren i norra distriktet, Koncept för 1:a distriktet B1a:1

Råneå socken beboddes 1740 av cirka 1100 personer. Antalet hushåll var dock inte fler än cirka 130. Flertalet bodde i byarna Degersel, Niemersel och Rånbyn. Det var en utpräglad bondbygd med bebyggelsen lokaliserad från kusten och några mil inåt landet varefter ödemarken vidtog. Bergsbruket i denna del av Sverige var ännu småskaligt. Gällivare malmfält hade upptäckts på 1730-talet och en viss brytning förekom. 1740 började också planerna smidas för ett bruk i Råneå. Bruket som fick namnet Meldersteins bruk placerades några kilometer uppför Råne älv. Initiativtagarna och sedermera ägare till detta var Jonas Meldercreutz och Abraham Steinholtz. Den senare med en släkting i Sala. En Lars Steinholtz var nämligen konstmästare där. Denna koppling jämsides med det faktum att Anders Stockenström tidigare varit bergsfogde i Sala gör det troligt att någon slags värvning skett på orten.

De personer som bergsstaten avlönade i detta distrikt var få. Bergmästaren med 600 daler silvermynt om året, profossen med 60 daler silvermynt och malmletaren med 50 daler silvermynt. En summa som vi snart ska se kommer att utökas. Kollegerna var få och dessutom utspridda över stora områden. För Anders som växt upp i en stad där i stort sett alla var involverade i gruvnäringen på ett eller annat sätt måste flytten till Norrbotten ha medfört en stor omställning. Alldeles säkert har det inte bara varit en negativ upplevelse. Anders tillhörde ett fåtal utbildade personer i denna landsända i synnerhet utanför städerna och förmodligen hade han en i varje fall en mindre roll i societeten. Åtminstone återspeglar faddrarna vid hans barns dop ett visst mått av status. Förutom ovan nämnda Meldercreutz förekommer olika kyrkoherdar, länsmän, officerare och direktörer samt bokhållare vid bruket.

Det är ovisst var Anders Salholm bodde den första tiden i Råneå. Mycket talar dock för att han var inhyst i byn Degersel. Byn utgjorde den sista utposten mot vildmarken och var därmed lämplig som startpunkt för malmletarresorna.

Det var också i Degersel som han fann sin blivande hustru Karin. Kanske var det hos hennes far Per Andersson som han tillbringade sin första tid i Råneå. Karin och Anders gifte sig 25 februari 1742. Något sent påkommet kan tyckas då sonen Nils föds en dryg månad senare. Samma år flyttar den nybildade familjen till Rånbyn vid kusten. I Råneå nr 4 en lägenhet som ägdes av Meldersteins bruk bodde familjen mellan 1742 och 1751. Under dessa år föds också de övriga barnen Anna, Herman, Helena Catharina och Axel. I november 1742 får Anders respass för "*resa över till de södra orterna och Bergverken, samt att i synnerhet inhämta någon grundligare underrättelse om smältprocessen vid Sahlberget*". Det är långt ifrån säkert varför denna resa initieras men man kan möjligen antaga att man ville blåsa liv i verksamheten vid Luleå silververk. Detta kom att bli den enda resa Anders Sahlholm gjorde utanför länet på 22 år.

Den första anteckningen om Anders vistelse i Norrbotten är i Kengis bruks bergstingsprotokoll från 20 juli 1741. Han utses då till bisittare vid tinget. Under hela sin vistelse i Norrbotten är han också bisittare vid bergstingen i Meldersteins bruk. Kengis bruk ligger cirka 20 mil norr om Råneå och man kan förmoda att han detta år utforskade just dessa delar av det tämligen vidsträckt område som utgjorde Västerbottens och Lapplands bergmästardistrikt.

Samma år i september inkommer han också genom bergmästaren Anders Stockenström med klagomål till bergskollegium över sin ringa lön vilken bestod av 50 daler silvermynt årligen. Lönen skulle förutom till hans eget uppehälle även räcka till malmletarresorna och de omkostnader som dessa medförde. Inte minst lappmarksresorna var kostsamma. Anders Stockenström uppskattade i klagoskriften att 2/3 av lönen gick till dessa resor. Det visade sig att företrädaren Mattias Korsman hade uppburit en lön av 100 daler silvermynt och det ansågs nu vara rimligt att även Anders Salholm skulle få denna summa. I synnerhet som det fanns sparade medel på avlöningskontot för malmletarna. Anders skulle komma att stanna i norrland i mer än tjugo år. I november 1742 kom han dock att göra en resa tillbaka till Sala. Han reste så att säga i jobbet, då syftet var att "*inhämta någon grundligare berättelse om smältprocessen vid Salberget*". Han var dock tvungen att återvända innan malmletarsäsongen startade.

Genom några bevarade reseberättelser vet vi något om var och hur Anders arbetade. Den första berör år 1746 och börjar med en beskrivning av den misslyckade resan i Luleå

lappmark 1745. Detta år var älvarna, från vårfloden och över hela sommaren, överflödande på grund av ett ständigt regn vilket omöjliggjorde några vidlyftigare resor. När Anders på försommaren 1746 i Gällivare träffar sin följeslagare från föregående ovädersår, Knut Jönsson, meddelar denne att han för sin höga ålders skull inte vågar sig ut i något oväder och älvsfloder. I stället fick han en annan följeslagare Lars Michelsson som dock inte var riktigt bekant med dessa trakter. De beger sig därför till Killingesuando (Killinge) cirka 5 mil från Gällivare för att besiktiga ett kopparstreck som nybyggaren Olof Olofsson och lappen Jacob Olofsson från Wornas (Huornas) var upptäckare till. Jacob Olofsson berättade också om ett silverstreck vid Karmas som man dock inte kunde nå på grund av regn och snöglopp. På grund av det dåliga vädret avbryter Anders resan även detta år. När han 1747 åter ska träffa Lars Michelsson i Gällivare visar det sig att denne har rest till lapparnas bönedag i Lerika (troligen vid Tertojokks inflöde i Kaitumälven). Han beger sig därför söderut mot Luleå älv och sedan ut till kusten. Han slutar sin reseberättelse detta år med *"har jag nu detta och de förra åhren gjort slut mäd de tracter emellan Luleå och Calix elf upp och ut wid hafwet bergen som man kunniga warit och hwad på denna sidan om fjellryggen der såsom skogslandet sig slutar kan för hopp om sig gifwa"*. Av allt att döma har han dessa år i huvudsak följt upp tidigare berättelser om malmförande berg.

I de reseberättelser som finns bevarade från 1750- och 1760-talen är beskrivningarna av de olika bergens beskaffenhet mycket mer detaljerade. Haraskieln vid Svartlå beskrivs på följande sätt 1759 *"en durchsigtig flinta röd-brun-rostig till färgen med förande i samma stoff kjes eller fyr-sten fläckar och gläntsande schimer"*. Från dessa årtionden lämnas också regelmässigt prover från de olika malmförande bergen.

År 1752 lämnar familjen Rånbyn och flyttar till Degersel och från 1762 står de antecknade vid Degersels nybygge nr 1.

Den 17 september 1764 lämnar vice bergmästaren Daniel Lithander sitt tillstånd för Anders Salholm att få resa hem till Sala i enskilda angelägenheter. Detta är första gången på 22 år som han återser sin hembygd. Den 10 oktober befinner han sig i Sala. Vid gruvrätten avhandlas denna dag vem som ska tillsätta hyttmästartjänsten efter avlidna Johan Broddhagen. Förutom Anders hade också gruvstigare Erik Kornman och skogsuppsyningsmannen Peter Westling sökt tjänsten. Gruvrätten förordade Erik Kornman men Anders dröjde kvar i Sala för att vänta ut någon ny möjlighet till tjänst. Den 24 januari 1765 sade Lars Steinholtz upp sig från konststigarsysslan vid Storgruvan. Anders blev då erbjuden denna tjänst. Någon annan tycks inte ha övervägts. Förutom hans skicklighet och välförhållande påpekas det faktum att hans fader också hade varit konststigare. Lönen för tjänsten uppgick till 40 daler silvermynt i månaden och dessutom skulle man bestå honom med bostad. Konststigarstugan beboddes av Lars Steinholtz och denna fick han behålla. Det framgår inte var man tänkte hysa Anders men möjligen blev det i den omnämnda Geschwornerbyggningen vid gruvan.

Därefter återvände Anders Salholm till familjen i Råneå. Redan den 28 februari utses en ny malmetare men av allt att döma flyttar han först i juni 1766 tillbaka till Sala. Denna gång anträdde resan med hustru och fyra mer eller mindre vuxna barn. Man får förmoda att resan skedde med någon av de fraktskutor som trafikerade norrlandskusten. I Sala hade modern Anna Brandt avlidit i april samma år. Väl i Sala tycks de enligt husförhörlängden bo på den gård som hon och systemen Anna bebodde. I mantalslängden är de istället skrivna på gruvroten och i Konststigarstugan.

Vid gruvtinget 10 september 1766 önskar gruvskrivaren Salomon Peter Alan att på en tid få slippa sin syssla på grund av den långa väg han har till gruvan. Anders Salholm som uppges bo vid gruvan har påtagit sig gruvskrivarsysslan förutom sina vanliga uppgifter och meddelar att han kan tänkas uppehålla denna fram till 1768. I själva verket skulle det dröja ända till 1773 innan Alan återtar densamma.

Arbetet vid gruvan var stundtals säkert krävande även för förmännen. År 1771 betalar man till Salholm ut 65 daler ur bergslagens kassa för den flit han har visat med uppsikt dag och natt över arbetarna vid konstbröstbyggnadens byggande som pågick under fem veckor. Förutom denna arbetsuppgift var han ju även under samma tid konststigare och gruvskrivare.

Under 1770-talet gifter sig Anders och Karins barn. Anna med skräddareåldermannen Per Söderström, Herman som blir gästgivare i Sala med Anna Catharina Gefvert, Axel blir bokhållare och gifter sig med prästdottern Birgitta Elisabeth Lalin. Hon var för övrigt hans syssling då Axels farmor Anna Brandt var syster till Birgittas farmor. Yngsta dottern Helena slutligen flyttar till Överselö socken och Tynnelsö där hon 1779 blir gift med inspektoren Johan Mattias Holmström. Deras äktenskapliga lycka blir dock kortvarig. Helena blir havande med tvillingar och under förlossningen avlider ett av barnen. Några veckor därefter avlider Helena själv. Gustava Vilhelmina som dottern hette, hamnar så småningom hos morföräldrarna. I ett testamente som Anders och Karin upprättar 1785 omtalas att den späda dotterdottern har uppfostrats hos dem efter moderns död. Det har inte gått att utröna vart Johan Holmström tog vägen. I testamentet berättas att någon inskränkning i hennes arvslott inte får göras och att den av makarna som överlever den andre ska få sitta i orubbat bo. Förordnandet eller testamentet är ett dokument med skrivningar som ”*Beaktandet av detta haver hos oss väckt en allvarlig föresats, att på det vi av döden icke måge övveraskade varda i tid beställa om vårt hus*”. Makarna får leva ytterligare fem år och fick säkert både glädje och nytta av sin dotterdotter som levde tillsammans med dem intill deras död som inträffade med två veckors mellanrum hösten 1790.

Andra Salholmssläkter

Salholm hör inte till de vanligare namnen varken under 1700-1800-talen eller senare. Anders Salholm omnämns med detta namn först vid antagningen till malmletare 1740. Fadern Nils Hansson har antagligen inte använt detta namn medan både Anders och hans systrar är omnämnda som Salholm i husförhörslängderna. Då familjen kom från Sala är väl ursprunget till namnet uppenbart. Däremot är det oklart varför systrarna kallar sig Salholm om det är så att Anders är den som ursprungligen antagit namnet.

Av allt att döma finns ytterligare några Salholmssläkter. Vid Seglingsbergs gård i Ramnäs föds 1817 sonen till inspektoren Anders Menzelius och hans hustru Anna Britta Krus, Anders Jakob Salholm. Efteråt bestred Menzelius dock faderskapet. Möjligen skulle Anders Jakob kunna vara oäkta son till någon Salholm från Sala. Släktens spridning är begränsad till några socknar i Västmanland framför allt i Ramnäs.

I Ransbergs socken i Västergötland förekommer en släkt Sahlholm. Jag har inte undersökt denna släkt närmare men det tycks som om flera av de personer med namnet Sahlholm som förekommer i Stockholm under slutet av 1800-talet härrör från denna släkt. Så verkar också vara fallet med de emigranter med namnet Sahlholm som förekommer i emigrantlängderna. Undantagandes Knut Fredrik Salholm som utvandrar från Gävle till Australien 1887.

Flera av släkten Salholm från Sala flyttar till Gävle under 1800-talets första hälft. Här blir de handelsmän och senare även sjöfarande. En som också förekommer här är konstapeln vid Svea artilleriregemente Lars Salholm född 1780 och gift 1825 i Gävle med Elisabeth Hagberg. De får sonen Lars Olof 1829. Denne blir sedermera polisöverkonstapel i Stockholm och gift med Catharina Lindström från Dannemora. Det har inte gått att få fram Lars Salholms härkomst men födelseåret ger vid handen att han knappast kan knytas till Sala-släkten.

Ättlingar till Nils Hansson

Bland ättlingarna förekommer släktnamn som Junggren (Ljunggren), Engren, Odelberg, Nordencrutz, Holmström, Törnblom, Boberg, Trygg, Söderholm, Söderberg, Söderström, Tulin med flera. Här är med några få undantag endast personer som är avlidna publicerade. För uppgifter om senare led hänvisas till författaren.

Tabell 1

Nils Hansson † 1730-04-07 Sala stad

Konststigare i Sala gruva

Gift 1699-11-14 med: **Anna Brandt** * 1682-04-02 Norberg Gässjö † 1766-04-11 Sala stad

Barn:

Catharina Nilsdotter Salholm * 1700-09-17 Sala † 1786-02-24 Sala, Tabell 2

Margareta Salholm † 1747-03-23 Stockholm

Anna Salholm * 1706-08-25 Sala stad, Tabell 3

Brita Salholm * 1713 Sala

Helena Sahlholm * 1714-10-23 Sala † 1795-03-22 Skultuna Bergboda kaplansställe, Tabell 4

Anders Salholm * 1717-02-14 Sala Gruvan † 1790-09-27 Sala, Tabell 5

Erik

Generation 1

Tabell 2

Catharina Nilsdotter Salholm * 1700-09-17 Sala † 1786-02-24 Sala

Gift 1721 med: **Erik Persson Jungkare** * 1691-08-31 † 1784-03-18 Sala

Barn:

Britta Ersdotter Jungkare * 1722-08-14 Sala † 1794-07-26 Sala, Tabell 6

Per Ersson Junggren * 1725 Sala † 1785-02-19 Sala, Tabell 7

Nils Junggren * 1732-01-12 Sala † 1804-08-06 Sala, Tabell 8

Erik Ljunggren *på utrikes ort 1766*

Tabell 3

Anna Salholm * 1706-08-25 Sala stad

Gift 1734 med: **Olof Trygg** * 1704-01-12 Stora Tuna † 1763-05-02 Sala stad

Barn:

Anna Maria Trygg * 1736-10-14 Sala † 1797 Skultuna Åkesta kvarn, Tabell 9

Anders Trygg * 1744-10-10 Sala

Margareta Catharina Trygg * 1751-05-21 Sala stad † 1782-06-18 Sala, Tabell 10

Tabell 4

Helena Sahlholm * 1714-10-23 Sala † 1795-03-22 Skultuna Bergboda kaplansställe

Gift 1736 med: **Lars Törnblom** * 1702-05-08

Barn:

Lars Törnblom * 1736-09-06 Sala stad † 1778-11-22 Västerås

Nicolaus Törnblom * 1739 Sala

Andreas Törnblom * 1743-04-21 Sala † 1819 Skultuna Prästgården, Tabell 11

Anna Helena Törnblom * 1745-03-06 Sala

Johan Fakt f. Törnblom * 1747-06-29 Sala, Tabell 12

Brita Catharina Törnblom * 1749-05-09 Sala

Sofia Törnblom * 1751-09-21 Sala † 1752-01-21 Sala

Christina Törnblom * 1751-09-21 Sala † 1752

Maria Elisabeth Törnblom * 1753-05-01 Sala

Carl Törnblom * 1756-05-08 Sala

Tabell 5

Anders Salholm * 1717-02-14 Sala Gruvan † 1790-09-27 Sala
 Gift 1742-02-25 med: **Karin Persdotter** * 1713-06-18 Råneå † 1790-09-27 Sala
 Barn:
 Nils Salholm * 1742-03-31 Råneå
 Anna Salholm * 1743-03-15 Råneå Rånbyn † 1820 lever Gävle, Tabell 13
 Herman Salholm * 1745-05-06 Råneå Rånbyn, Tabell 14
 Helena Catharina Sahlholm * 1748-02-27 Råneå Rånbyn, Tabell 15
 Axel Salholm * 1750-02-03 Råneå Rånbyn, Tabell 16

Generation 2**Tabell 6**

Britta Ersdotter Jungkare * 1722-08-14 Sala † 1794-07-26 Sala
 Gift 1749 med: **Lars Larsson Boberg** * 1720-08-06 † 1790-01-17 Sala
 Barn:
 Anna Larsson Boberg * 1750-11-06 Sala
 Erik Larsson Boberg * 1753-08-15 Sala
 Lars Larsson Boberg * 1755-11-27 Sala † 1756-02-02 Sala
 Peter Larsson Boberg * 1757-03-02 Sala † 1757-05-05 Sala
 Lars Larsson Boberg * 1758-09-24 Sala † 1759-03-20 Sala
 Catharina Larsson Boberg * 1759-11-08 Sala † 1759-11-08 Sala
 Brita Larsson Boberg * 1760-12-31 Sala
 Catharina Larsson Boberg * 1764-09-14 Sala, Tabell 17

Tabell 7

Per Ersson Junggren * 1725 Sala † 1785-02-19 Sala
 Gift 1751 med: **Anna Göransdotter** * 1726
 Barn:
 Catharina Junggren * 1752-09-21 Sala † 1755-06-03 Sala
 Erik Junggren * 1755-04-16 Sala † 1798-11-08 Sala, Tabell 18
 Peter Junggren * 1757-11-12 Sala † 1758-09-07 Sala
 Olof Junggren * 1760-02-03 Sala † 1823-06-25 Sala, Tabell 19
 Peter Junggren * 1765-06-16 Sala † 1769-05-03 Sala
 Nils Junggren * 1768-08-04 Sala

Tabell 8

Nils Junggren * 1732-01-12 Sala † 1804-08-06 Sala
 Gift 1759-04-29 med: **Maria Enbom** * 1722 Enåker † 1790-02-03 Sala
 Barn:
 Catharina Nilsson Junggren * 1762-10-06 Sala, Tabell 20
 Hans Nilsson Junggren * 1766-12-20 Sala † 1843-02-15 Sala, Tabell 21

Gift 1792-05-01 med: **Brita Hammarström**

Tabell 9

Anna Maria Trygg * 1736-10-14 Sala † 1797 Skultuna Åkesta kvarn
 Gift med: **Johan Odelberg** * 1734-07-29 Dingtuna † 1811 Skultuna Åkesta
 Barn:
 Johan Odelberg * 1766 Dingtuna † 1836 Skultuna Åkesta, Tabell 22
 Anna Kajsa Odelberg * 1768 Dingtuna † 1805-01-06 Västerås, Tabell 23
 Maja Greta Johansdotter * 1770 Dingtuna
 Ulrika Johansdotter * 1772 Dingtuna † 1798 Skultuna Åkesta
 Kristina Johansdotter * 1774 Svedvi
 Karl Johansson * 1777 Svedvi † 1803 Skultuna Åkesta
 Brita Johanna Johansdotter * 1780-01-21 Skultuna

Tabell 10

Margareta Catharina Trygg * 1751-05-21 Sala stad † 1782-06-18 Sala
 Gift 1781-07-19 med: **Jonas Grönqvist** * 1743-05-13 Gävle † 1795-08-15 Sala
 Barn:
 Jonas Grönqvist * 1782-06-10 Sala

Tabell 11

Andreas Törnblom * 1743-04-21 Sala † 1819 Skultuna Prästgården
Komminister i Skultuna
 Gift med: **Catharina Gagnelius** * 1753-10-18 Orsa † 1829 Skultuna Prästgården
 Barn:
 Andreas Törnblom * 1795-02-21 Skultuna Bergboda, Tabell 24

Tabell 12

Johan Fakt f. Törnblom * 1747-06-29 Sala
Soldat senare fältskärsgesäll i Västerås
 Gift 1770-05-24 med: **Margareta Bengtsdotter Fernberg** * 1748-02-08 Lövsta
 Barn:
 Johan Törnblom * 1774-08-21 Sevalla
 Carl Johansson * 1777-05-29 Sevalla
 Anders Johansson * 1777-05-29 Sevalla † 1780-09-15 Västerås
 Anna Helena Johansdotter * 1781-11-01 Västerås Kyrkobacken

Tabell 13

Anna Salholm * 1743-03-15 Råneå Rånbyn † 1820 lever Gävle
 Gift 1774-06-12 med: **Peter Söderström** * 1729-03-24 Morkarla † 1805-04-01 Sala
 Barn:
 Peter Söderström * 1775-08-28 Sala † 1807 Sala
 Johan Peter Söderström * 1777-03-06 Sala, Tabell 25
 Sophia Catharina Söderström * 1779-02-18 Sala
 Brita Lovisa Söderström * 1781-04-30 Sala
 Gustaf Teodor Söderström * 1785-03-03 Sala † 1809-06-19 Sala

Tabell 14

Herman Salholm * 1745-05-06 Råneå Rånbyn
Gästgivare
 Gift 1775-11-16 med: **Anna Catharina Gefvert** * 1744
 Barn:
 Nils Jacob Salholm * 1776-06-27 Sala stad † 1776-11-01 Sala
 Christina Catharina Salholm * 1777-11-14 Sala stad † 1779-02-25 Sala stad
 Anders Salholm * 1780-04-26 Sala stad † 1839-08-24 Sala, Tabell 26
 Anna Christina Salholm * 1783-02-28 Sala † 1783-06-22 Sala

Tabell 15

Helena Catharina Sahlholm * 1748-02-27 Råneå Rånbyn † 1779-11-12 Överselö Tynnelsö
 Gift 1779-01-06 med: **Johan Mathias Holmström** * 1753-06-19 Överselö Älby
 Barn:
 NN * 1779-10-21 Överselö † 1779-10-21 Överselö
 Gustava Vilhelmina Holmström * 1779-10-23 Överselö Tynnelsö † 1848-06-08 Sala, Tabell 27
 Mattias Carl * 1779-10-23 Överselö

Tabell 16**Axel Salholm** * 1750-02-03 Råneå RånbynGift 1780-11-30 med: **Birgitta Elisabeth Lalin** * 1751-05-05 Säterbo

Barn:

Kajsa Lisa Salholm * 1781-05-03 Sala stad † 1807 Stockholm

Christina Ulrika Salholm * 1784-03-19 Sala † 1784-12-30 Sala

Sofia Gustava Salholm * 1785-03-15 Sala stad † 1797-06-12 Sala

Anders Gustaf Salholm * 1788-04-29 Sala stad † 1793-07-30 Sala

Fredrika Salholm * 1790-08-30 Sala stad

Generation 3**Tabell 17****Catharina Larsdotter Boberg** * 1764-09-14 SalaGift 1789 med: **Lars Grönberg** * 1764 Tärna † 1794-03-25 Sala

Barn:

Brita Stina Larsdotter * 1791-03-13 Sala

Anna Kajsa Larsdotter * 1793-09-01 Sala † 1795-07-11 Sala

Gift 1797 med: **Samuel Norman**

Barn:

Lars Erik Norman * 1798-09-03 Sala

Tabell 18**Erik Junggren** * 1755-04-16 Sala † 1798-11-08 Sala*Färgargesäll senare hyttarbetare*Gift 1795-02-08 med: **Anna Stina Hammarbäck** * 1759 Avesta

Barn:

Per Gustaf Junggren * 1798-07-21 Sala † 1801-01-06 Sala

Tabell 19**Olof Junggren** * 1760-02-03 Sala † 1823-06-25 Sala*Skräddare!*Gift 1788-10-19 med: **Brita Kröjer** * 1756-08-24 Sala † 1839-03-12 Sala

Barn:

Johan Petter Junggren * 1790-11-15 Sala † 1790-11-20 Sala

Charlotta Sophia Junggren * 1791-12-29 Sala

Tabell 20**Catharina Nilsson Junggren** * 1762-10-06 SalaGift 1785-10-23 med: **Peter Söderholm** * 1764 Kärrbo † 1828-06-15 Sala

Barn:

Johan Erik Söderholm * 1786-08-04 Sala † 1854-05-04 Sala, Tabell 28

Petrus Söderholm * 1788-02-06 Sala

Maja Greta Söderholm * 1791-02-21 Sala † 1794-06-05 Sala

Anna Caisa Söderholm * 1793-11-16 Sala

Sophia Christina Söderholm * 1803-04-15 Sala

Tabell 21**Hans Nilsson Junggren** * 1766-12-20 Sala † 1843-02-15 SalaGift 1790-11-28 med: **Caisa Andersdotter Kumblin** * 1772-01-05 Sala † 1840-05-19 Sala

Barn:

Anders Junggren * 1793-05-30 Sala † 1829-01-23 Sala, Tabell 29

Tabell 22**Johan Odelberg** * 1766 Dingtuna † 1836 Skultuna ÅkestaGift med: **Christina Forsling** * 1787-06-29 Skultuna Forsby † 1863-03-11 Skultuna Åkesta

Barn:

Johan Odelberg * 1805-01-22 Skultuna Åkesta † 1805 Skultuna Åkesta

Anna Maria Odelberg * 1806-08-03 Skultuna Åkesta

Johan Gustaf Odelberg * 1807-11-06 Skultuna Åkesta † 1879-12-30 Skultuna Åkesta, Tabell 30

Carl Olof Odelberg * 1811-04-24 Skultuna Åkesta, Tabell 31

Anders Odelberg * 1814-06-30 Skultuna Åkesta † 1814 Skultuna Åkesta

*Åren 1815-24 finns också systersonen Carl Gustaf vid Åkesta född 1809-08-11 på okänd plats***Tabell 23****Anna Kajsa Odelberg** * 1768 Dingtuna † 1805-01-06 VästeråsGift 1792 med: **Isak Norman** * 1766-10-15 Västerås

Barn:

Anna Sophia * 1795-09-28 Västerås

Christina Charlotta * 1801-05-14 Västerås

Tabell 24**Andreas Törnblom** * 1795-02-21 Skultuna Bergboda † 1866-04-01 Björksta Prästgården*Kyrkoherde i Björksta*Gift 1832 med: **Sophia Weijel** * 1804 Sala † 1875 Sala

Barn:

Sophia Helena Catarina Törnblom * 1835-01-02 Sala, Tabell 32

Carl Anders Tobias Törnblom * 1836-11-22 Sala † 1896-10-03 Kila Limsta gård, Tabell 33

Charlotta Johanna Vilhelmina Törnblom * 1840-06-14 Sala, Tabell 34

Tabell 25**Johan Peter Söderström** * 1777-03-06 SalaGift med: **Christina Odelberg** * 1774 † 1810 Gävle

Barn:

Carl Johan Söderström * 1806-11-05 Gävle

Per August Söderström * 1810-02-08 Gävle

Tabell 26**Anders Salholm** * 1780-04-26 Sala stad † 1839-08-24 Sala*Gruvrättsnotarie, gruvbokhållare, rådmän och under en kortare tid borgmästare.*Gift 1805-10-24 med: **Catharina Elisabeth Warenberg** * 1777-11-13 Sala † 1860-05-24 Gävle

Barn:

Catharina Andrietta Salholm * 1806-08-04 Sala

Juliana Charlotta Salholm * 1808-09-21 Sala

Abrahamina Fredrika Salholm * 1813-05-28 Sala, Tabell 35

Herman Fredrik Salholm * 1816-09-06 Sala † 1864-07-10 Gävle, Tabell 36

Carl Johan Salholm * 1819-07-26 Sala † 1878-10-28 Gävle, Tabell 37

Tabell 27**Gustava Vilhelmina Holmström** * 1779-10-23 Överselö Tynnelsö † 1848-06-08 SalaGift 1804 med: **Olof Engren** * 1772-01-22 Sala † 1847-06-10 Sala

Barn:

Johan Olof Engren * 1807-09-25 Sala † 1834-05-14 Sala, Tabell 38

Stina Kajsa Engren * 1810-10-19 Sala

Gustaf * 1814-05-29 Sala † 1892-02-23 Tierp Väster Halls, Tabell 39

Per Vilhelm * 1817-10-15 Sala

Johanna Gustava * 1821-07-22 Sala † 1824-07-29 Sala

Generation 4

Tabell 28

Johan Erik Söderholm * 1786-08-04 Sala † 1854-05-04 Sala
 Gift 1812 med: **Fredrika Sophia Engzelius** * 1791-10-07 Sala
 Barn:
 Sofia Catharina Söderholm * 1813-08-03 Sala
 Johanna Charlotta Söderholm * 1816-01-31 Sala † 1821-03-24 Sala
 Per Erik Söderholm * 1819-05-02 Sala
 Johanna Charlotta Söderholm * 1825-08-11 Sala

Tabell 29

Anders Junggren * 1793-05-30 Sala † 1829-01-23 Sala
 Gift med: Greta Lisa Hedgren * 1793-11-22 Sala
 Barn:
 Christina Catharina Junggren * 1815-10-22 Sala, Tabell 40

Tabell 30

Johan Gustaf Odelberg * 1807-11-06 Skultuna Åkesta † 1879-12-30 Skultuna Åkesta
 Gift med: **Erika Christina Utterström** * 1819-01-30 Ångsö † 1890-01-02 Skultuna Åkesta
 Barn:
 Johanna Christina Odelberg * 1857-04-05 Skultuna Åkesta, Tabell 41

Tabell 31

Carl Olof Odelberg * 1811-04-24 Skultuna Åkesta † 1871-08-11 Kolbäck Kyrkoherdebostället
Kyrkoherde i Kolbäck
 Gift 1851 med: **Juliana Euphosyne Rathman** * 1825-12-18 Grythyttan † 1873-02-28 Kolbäck
 Barn:
 Johan Christoffer Odelberg * 1853-11-23 Västerås
 Carl Gustaf Odelberg * 1855-11-13 Västerås, Tabell 42
 Ernst Erik Vilhelm Odelberg * 1861-01-20 Västerås
 Ida Maria Odelberg * 1862-05-24 Kolbäck, Tabell 43
 Hugo Maximin Odelberg * 1863-12-04 Kolbäck, Tabell 44
 Per Vilhelm Odelberg * 1865-09-13 Kolbäck, Tabell 45
 Hjalmar Engelbert Odelberg * 1869-11-07 Kolbäck

Tabell 32

Sophia Helena Catarina Törnblom * 1835-01-02 Sala
 Gift med: **Carl Fredrik Pettersson** * 1830-06-20 Västerås
 Barn:
 Samuel Karl Anders Petterson Vide * 1861-10-17 Stora Tuna † 1918-02-13 Uppsala, Tabell 46
 Jakob Mattias * 1868 Sundborn † 1877 Sundborn
 Elin Maria * 1874 Sundborn † 1877 Sundborn

Tabell 33

Carl Anders Tobias Törnblom * 1836-11-22 Sala † 1896-10-03 Kila Limsta gård
Godsägare
 Gift med: **Frida Maria Forsström** * 1852-02-25 Haraker
 Barn:
 Anders Gottfrid Hugo Törnblom * 1874-04-14 Kumla

Tabell 34

Charlotta Johanna Vilhelmina Törnblom * 1840-06-14 Sala
 Gift med: **Gustaf Wiktor Nordencreutz** * 1821 Haga, Stockholm
 Barn:
 Katarina Sofia Charlotta Nordencreutz * 1864-05-13 Sala, Tabell 47
 Gustaf Magnus Andreas Nordencreutz * 1865-10-11 Sala, Tabell 48

Tabell 35

Abrahamina Fredrika Salholm * 1813-05-28 Sala
Flyttar till Stockholm 1842-09-27

Barn:

Elisabeth Charlotta Salholm * 1838-09-29 Sala

Tabell 36

Herman Fredrik Salholm * 1816-09-06 Sala † 1864-07-10 Gävle
 Gift 1845 med: **Johanna Matilda Lindman** * 1818-06-04 Öregrund

Barn:

Mathilda Elisabeth Salholm * 1846-05-03 Gävle † 1922-06-27 Stockholm, Tabell 49

Karl Andreas Salholm * 1847-07-31 Gävle † 1859-05-08 Gävle

Herman Georg Salholm * 1850-06-27 Öregrund

Knut Fredrik Salholm * 1850-06-27 Öregrund, Tabell 50

Ernst August Salholm * 1854-08-12 Gävle

Tabell 37

Carl Johan Salholm * 1819-07-26 Sala † 1878-10-28 Gävle

Är grosshandlare i Gävle

Gift 1847 med: **Sofia Carolina Blommert** * 1821-12-10 Luleå

Barn:

Sofia Salholm * 1848-12-27 Gävle

Johan Salholm * 1850-08-14 Gävle † 1851-01-05 Gävle

Cecilia Salholm * 1855-01-12 Gävle, Tabell 51

Catharina Salholm * 1856-05-31 Gävle

Charlotta Salholm * 1857-12-30 Gävle † 1859-08-14 Gävle

Charlotta Salholm * 1859-12-02 Gävle † 1860-09-15 Gävle

Maria Salholm * 1861-05-26 Gävle

Carl Salholm * 1863-08-01 Gävle † 1865-07-20 Gävle

Tabell 38

Johan Olof Engren * 1807-09-25 Sala † 1834-05-14 Sala

Gruvarbetare i Sala

Gift med: **Stina Jansdotter** * 1803-09-07 Möklinta

Barn:

Stina Cajsa Engren * 1833-09-05 Sala, Tabell 52

Tabell 39

Gustaf Engren * 1814-05-29 Sala † 1892-02-23 Tierp Väster Halls

Gift med: **Anna Greta Jansdotter** * 1822-12-14 Tierp

Barn:

Per Vilhelm Engren * 1849-07-03 Tierp, Tabell 53

Gustaf Engren * 1852-04-13 Tierp

Christina Gustava Engren * 1854-12-18 Tierp

Johan Engren * 1862-11-13 Tierp

Erik Engren * 1864-03-15 Tierp

Generation 5

Tabell 40

Christina Catharina Junggren * 1815-10-22 Sala

Gift med: **NN**

Barn:

Lovisa Christina Junggren * 1831-06-10 Sala

Gift 1834 med: **Anders Junggren** * 1810 Norrby † 1840-09-29 Sala

Barn:

Anders August Junggren * 1835-03-11 Sala

Johan Gustaf Junggren * 1836-12-01 Sala † 1837-06-25 Sala

Margareta Sofia Junggren * 1838-11-21 Sala

Gift 1843 med: **Johan Ekman** * 1814-12-14 Sala

Barn:

Johan Gustaf Ekman * 1844-04-26 Sala † 1844-05-05 Sala

Tabell 41

Johanna Christina Odelberg * 1857-04-05 Skultuna Åkesta

Gift med: **Per Vilhelm Odelberg** * 1865-09-13 Kolbäck

Barn:

Anna Kristina Odelberg * 1896-05-30 Skultuna Åkesta † 1965-12-17 Skultuna Åkesta

Johan Åke Odelberg * 1900-07-02 Skultuna Åkesta † 1982-01-01 Skultuna Åkesta

Tabell 42

Carl Gustaf Odelberg * 1855-11-13 Västerås

Överingenjör i Torsåker 1900

Gift med: **Anna Ekestubbe** * 1876-11-23 Viker † 1956-02-14 Danderyd

Barn:

Per Gustaf Odelberg * 1909-04-22 Torsåker † 1993-12-10 Hedvig Eleonora, Tabell 54

Tabell 43

Ida Maria Odelberg * 1862-05-24 Kolbäck

Gift med: **Erik Gustaf Jansson** * 1852 Sunne

Barn:

Olof Gösta Odelberg * 1893-11-01 Jakob, Stockholm † 1948-09-24 Barkåkra

Ida Katarina Odelberg * 1899-01-17 Jakob, Stockholm † 1985-09-10 Göteborg

Maria Kristina Norberg f. Odelberg * 1900-07-08 Jakob, Stockholm † 1994-07-22 Katarina, Stockholm

Tabell 44

Hugo Maximin Odelberg * 1863-12-04 Kolbäck

Bruksförvaltare Forssjö bruk Stora Malm

Gift med: **Lydia Theresia Lundholm** * 1865 Uppsala

Barn:

Johan Gustaf Odelberg * 1894-08-14 Skäfthammar † 1969-05-28 Stigtomta

Karl Erik Odelberg * 1898-07-30 Skäfthammar † 2000-01-27 Motala

Tabell 45

Per Vilhelm Odelberg * 1865-09-13 Kolbäck

Gift med: **Johanna Christina Odelberg** * 1857-04-05 Skultuna Åkesta

Barn:

Anna Kristina Odelberg * 1896-05-30 Skultuna Åkesta † 1965-12-17 Skultuna Åkesta

Johan Åke Odelberg * 1900-07-02 Skultuna Åkesta † 1982-01-01 Skultuna Åkesta

Tabell 46

Samuel Karl Anders Petterson Vide * 1861-10-17 Stora Tuna † 1918-02-13 Uppsala
Filosofie doktor docent vid Uppsala universitet. Professor i arkeologi
 Gift med: **Maria Katarina Sofia Andersson** * 1865-12-04 Tärna
 Barn:
 Barbro Katarina Åberg * 1899-12-02 Uppsala † 1976-01-18 Täby

Tabell 47

Katarina Sofia Charlotta Nordencreutz * 1864-05-13 Sala
 Gift med: **Torsten Vilhelm Kalén** * 1860-10-27 Sala
 Barn:
 Gösta Kalén * 1890-06-20 Västerås † 1962-07-11 Västerås
 Nils Torstensson * 1893 Västerås

Tabell 48

Gustaf Magnus Andreas Nordencreutz * 1865-10-11 Sala
 Gift med: **Carolina Elisabeth Uddén** * 1875 Mjölby
 Barn:
 Brita Catharina Elisabeth Nordencreutz * 1899-08-14 Västerås † 1982-12-26 Västerås

Tabell 49

Mathilda Elisabeth Salholm * 1846-05-03 Gävle † 1922-06-27 Stockholm
 Gift med: **Carl Arendt Ångström** * 1821 Hässjö Lögdö bruk
 Barn:
 Carl Jonas Ångström * 1875-12-04 Stockholm † 1964-11-18 Pittsburgh USA
 Nils Arendt Ångström * 1877-05-09 Stockholm † 1960-06-09 Stockholm
 Elsa Carlina Ångström * 1879-05-08 Stockholm † 1968-05-15 Lidingö
 Anders Gustaf Ångström * 1881 Stockholm † 1892 Stockholm
 Gunnar Ångström * 1884-01-26 Stockholm † 1925 USA
 Anders Jonas Ångström * 1874-12-04 Stockholm † 1875-03-11 Stockholm

Tabell 50

Knut Fredrik Salholm * 1850-06-27 Öregrund
*Var lättmatros på Thor som gick på Bristolkanalen 1870-72. Befälhavare på Ran, destination
 Liverpool 1880-81. Utvandrar till Melbourne, Australien 8 juli 1887.*
 Gift 1878-07-28 med: **Anna Margareta Hedman** * 1854-04-11 Gävle
 Barn:
 Anna Matilda Salholm * 1883-06-23 Gävle, Tabell 55
 Anna Margareta Salholm * 1886 Gävle † 1963-10-23 Melbourne Australien
 Gunilla Salholm Australien

Tabell 51

Cecilia Salholm * 1855-01-12 Gävle
 Gift med: **Adolf Lindahl** * 1847-09-12
 Barn:
 Anna Lindahl * 1878-03-19 Gävle
 Greta Lindahl * 1880-01-15 Gävle
 Sune Lindahl * 1882-10-20 Gävle

Tabell 52**Stina Cajsa Engren** * 1833-09-05 Sala † 1877-06-26 Sala

Oäkta son

Anders Erik *1858-03-03 Sala

Gift 1859 med: **Anders Tulin** * 1817-10-23 Möklinta † 1896-10-30 Sala

Barn:

Anna Karolina Tulin * 1860-02-01 Sala, Tabell 56

Emma Matilda Tulin * 1862-03-11 Sala, Tabell 57

Christina Albertina Tulin * 1866-04-16 Sala

Carl August * 1869

Johanna Octavia Brolin f.Tulin * 1870-01-05 Sala stadsförsamling, Tabell 58

Carl Wiktor * 1873-10-07 † 1878-11-06

Tabell 53**Per Vilhelm Engren** * 1849-07-03 TierpGift med: **Brita Maria Lindblom** * 1854 Hanebo

Barn:

Johanna Maria Engren * 1878-01-18 Gävle

Margareta Vilhelmina Engren * 1880-07-20 Tierp † 1951-09-22, Tabell 59

Oskar Gustav Vilhelm Engren * 1885-11-30 Tierp

Anna Matilda Engren * 1889-05-11 Tierp

Signe Vilhelmina Engren * 1892-01-01 Tierp

Lydia Viktoria Engren * 1894-11-27 Tierp

Generation 6**Tabell 54****Per Gustaf Odelberg** * 1909-04-22 Torsåker † 1993-12-10 Hedvig EleonoraGift med: **Monica Augusta Odelberg** * 1913-09-01 Kungsholmen

Barn:

Carl Olov Bengt Odelberg * 1945-01-22 Karlskoga

Kerstin Monica Odelberg * 1947-12-04 Karlskoga

Nils Erik Odelberg * 1954-05-30 Trollhättan

Tabell 55**Anna Matilda Salholm** * 1883-06-23 Gävle*Levde 1964-08-10 i Melbourne*

Barn:

Hilda Dehn

Tabell 56**Anna Karolina Tulin** * 1860-02-01 SalaGift 1880-09-19 med: **Anders Gustaf Andersson** * 1857-08-03 Sala

Barn:

Hulda Maria * 1880-06-28 Sala

Anna Josefina * 1885-08-20 Sala † 1887-04-26 Sala

August Walfrid Andersson * 1888-02-24 Sala † 1964-04-12 Simtuna

Selma Viktoria *1891-03-22 Sala † 1963-07-29 Västerfärnebo

Agnes Carolina *1893-11-03 Sala † 1982-08-03 Grytnäs

Tabell 57**Emma Matilda Tulin** * 1862-03-11 SalaGift med: **Gustaf Petersson** * 1855-11-09 Bergunda

Barn:

Amanda Gustafva Gustavsson * 1890-01-23 Bergunda † 1967-05-23 Växjö

Knut Fredrik Gustavsson * 1891-08-30 Bergunda † 1965-07-02 Norrhammar

Karl Gustav Gustavsson * 1893-10-23 Bergunda

Ernst Vilhelm Gustavsson * 1896-02-13 Bergunda † 1969-04-19 Habo

Ebba Emilia Pernes * 1898-03-17 Bergunda † 1988-03-14 Norrköping

Tabell 58**Johanna Octavia Brolin f.Tulin** * 1870-01-05 Sala stadsförsamling † 1952-12-08 ArbogaGift med: **Oskar Rudolf Brolin** * 1866-04-27 Lilla Malma

Barn:

Karl Anton Brolin * 1889-09-22 Hubbo † 1964-01-27 Västervåla, Tabell 60

Alma Teresia * 1891 Romfartuna

Selma Maria * 1893 Haraker

Edit Matilda * 1894 Haraker

Sven Oskar Brolin * 1897-01-09 Haraker † 1965-05-07 Västerås

Astrid Gabriella Almgren f. Brolin * 1899-03-24 Haraker † 1954-11-24 Örebro

Tabell 59**Margareta Vilhelmina Engren** * 1880-07-20 Tierp † 1951-09-22Gift med: **Wilhelm Kjellman** * 1880-06-09 Baku, Ryssland † 1938-06-27

Barn:

Tyra Margareta Kjellman * 1905-05-20 Jakob, Stockholm † 1922-04-28 Jakob, Stockholm

Hjalmar Vilhelm Kjellman * 1915-12-18 Tierp † 1957-10-11 Farsta, Tabell 61

Generation 7**Tabell 60****Karl Anton Brolin** * 1889-09-22 Hubbo † 1964-01-27 VästervålaUtomäktenskapligt barn med: **Maria Robertina Tapper** * 1885-10-31 Fläckebo † 1961-09-19 Västerås

Barn:

Maria Skuldfrid Tapper * 1913-03-25 Västerås Barkarö † 1998-04-18 Västerås

Gift 1914 med: **NN** † 1946

Barn:

Rut Linnea Brolin * 1922-01-07 Västervåla † 2001-01-25 Fagersta

Iris Ingegerd Brolin * 1925-10-05 Västervåla

Hans Gunnar Brolin * 1930-08-12 Västervåla

Tabell 61**Hjalmar Vilhelm Kjellman** * 1915-12-18 Tierp † 1957-10-11 FarstaGift med: **Anna Lisa Stolt** * 1920-08-23 Sundbyberg † 1998-07-30

Barn:

Björn Vilhelm Kjellman * 1940-01-07 Engelbrekt, Stockholm † 1968-07-12 Västanfors

Roger Vilhelm Kjellman * 1944-04-17 Engelbrekt, Stockholm † 1996-10-22 Varberg

Källor

Nordstjernans arkiv i Engelsberg

Sala bergslags arkiv

Rullor
Avräkningsböcker
Koncept till gruvtingsprotokoll

Riksarkivet

Bergskollegium

Protokoll
Relationer
Verifikationer

Bergskollegium advokatfiskalens kontor

Renoverade gruvtingsprotokoll

Landsarkivet i Uppsala

Tionde bergmästaredömet

Gruvtingsprotokoll

Sala rådhusrätt och magistrat

Protokoll

Sala m fl kyrkoarkiv

Husförhörslängder
Vigselböcker
Dödböcker
Kyrkoräkenskaper

Bergskollegium, relationer

Inkom d 7 Januarii 1749

1747 års resebeskrifning i lappmarken.

Af förledne års relation, det jag då besichtigat, och inhämtat någon underrättelse om det uti Wornas fundne kopparstrecket, af Olof Olofsson och lappen Jacob Olofsson, war jag nu åter sinnad at i anseende till den goda anledning som detta Wornas af sig gaf på åtskilliga ställen, begaf mig på resan upp, från Råneå till Jelliwara 15 mil och som jag icke där fick någon följleslagare som jag till förlåteli gen kunde följja till Killingesowando, emedan lappen Lars Michelsson något för ut war af gången till Lerica derest lappallmogen höllo bönedagen jag icke eller war synnerlig wid hälsan at jag drista mig wänta hans neder komst; begaf jag mig utföre igen söder åt berget Kulpa 1 mil, och derifrån till Tappasnasko 1 ½ mil och Rippaswara ½ och fans uti dessa icke någon anledning kunde gifwas for jag der ifrån till Sitte 1 mil derest lappen Lars Knutsson har för ordsakat mig giöra en resa och det besichtigta och som der ingen mineral fanns, for jag vidare öfwer Adno och Saimo bergen till Purne 2 mil och jag under wägen ej eller wid noga eftersökt icke något nyttigt ernå kunde.

Fortsatte jag vidare resan öfwer Råneå elf till berget Lomotis 2½ mil derest nybyggarna förmente att något synnerligit skulle finnas, och som jag fann det war, der icke annat än gråsten eller lös jordsten samt sandkullar med måssa öfwer wexta som flera berg här äro att man icke i alla finner fast hällen, kunde jag icke eller der dröja utan begaf mig fort der ifrån till Juckaskwara 4 mil der jag wid uppresan hörde nu berättas skulle finnas något spår till mineral, hwilket jag ock mente uti detta berget skulle finnas någon nyttig metal, anseende till god bergart och fast hälla på många ställen och syntes der att någon underwarande Mineral wara skulle, ty Wittrungen har giort wärikan, men icke att man där kunde sig hopp giöra få något fördelachtigt som jag tyckte, ty ingen annan mineral än swafwelkis syntes på många ställen.

For jag sedan till det mindre berget ½ mil norr om det före nämnda att tillse om det till någon del skulle bättre hopp om sig gifwa än det större, men detta hade icke någon fast hälla än lösa jord stenar och derföre begaf jag mig derifrån gå sedan söder ut till Luleå elf 4 ½ mil till berget Kilpanorvi, det jag åhren förut har efterfrågat förmente bönderna i Harras att der skulle finnas silfwer, och som jag nu besichtigat detta stora berget som sitt sträckande öster och väster hade att icke bergarten kunde gif:a tillfälle till någon ting men icke till silfwer fast mera till jern och som der ingen ting uträttas kunde for jag derifrån, och så vidare utföre till Krokberget 5 mil, der och ingen ting war att uträtta, och så allfort till Degersel 4 mil och neder till Råneå 3 mil, och begaf mig derifrån till Sandkieln 2 mil der som bönderna i Råneå har utlåtit sig någon anledning finnas skulle som jag detta berget och i besichtning tagit hwilket icke är stort, utan allenast en fast hälla som icke gaf tillkienna annat än glimmer och katt gull drögde jag icke der utan for ½ mil på sida till Blåsberget derest ingen ting uträttades som gaf wid handen och sedan for jag till Kieln ½ mil der ej eller lönte mödan samt flera andra berg beskådat som icke någon anledning förordsakar att beskrifwa har jag nu detta och de förra åhren giort slut mäd de tracter emellan Luleå och Calix elf upp och ut wid hafwet bergen som man kunniga warit och hwad på denna sidan om fjellryggen der såsom skogslandet sig slutar kan för hopp om sig gifwa , utwisar tiden, då jag får uppresa nästa året och igen söka hwad jag i relationerna 1745 och 1746 beskrifwit samt den anledning jag i år blifwit kunnig om som kallas Alamudda derest skall finnas silfwer malm som och hwad uträttas kan wed Wornas och Carmas samt flera andra der i kring liggande berg. Råneå d 31 December 1747.

And: Sahlholm

Sala bergslags gruvting 17 februari 1776

Anders Salholms skriftliga berättelse om en i gruvan timad olyckshändelse då bottenkarlarna Anders Kålare och Anders Folkern under uppstigandet fallit ur tunnan, vilken hakat fast i schaktväggen, och fallit ner till bottnen i schaktet. Anders Kålare omkom omedelbart medan Anders Folkern trots svåra skador klarade sig och blev sängliggande.

”Den 13. de i dena månad klockan 8 om aftonen gaf waktaren Isaac Rockman genom rop tilkänna at tiden woro inne at stiga på tunnan och taga första ombyte til iläggning på spelet, och som det wäl har kunnat gå owanligt fort från bottnen oh de olyckeliga icke sjelfwa aktat styrningen så tilförlåtel. som genom hörsamhet wara bordt, har stolplinan från början fådt den swängning, som intet sagt sig förrän den kommit til det fäste 3 á 4 famnar nedanom Ulricaort, där tunnbrädan i sidstnämnda fäste tagit under, at ena kroken af sig sjelf uhrhakats, det de olyckeliga intet förmärkt och förmodeligen tänkt med et starkt rop af håll håll kunnat hielpa, hwilket war omöjeligt för en stigare i den fart som han wisste hwar bottekarlarna skulle gjöra sit arbete, icke warit brukeligt ropa håll, sedan de olyckeliga avancerat till högden något nedanom Ulricas ort.

Ett annat rop som är mera wanligt består i häftigt hålli hålli, som en wagtare mera observerar då tunnan går ungefär en aln eller mera från bottn, och der på bottnen warande eller och de olyckeliga sjelfwa bordt tagit i akt.

Hwad sedan som kunnat bidra at håll icke hjälpt de olyckeliga, förorsakas dels genom det at wintren genom is på armarna gör hjulet tungt på ena sidan och torde hända bottn- och skofwel löss, at det gör icke så accurat hållning wid infarten i orterna och sidstnämnda ordsak gör mycket genom wattubalancen at få i farten ställa på de ställen där ingen infart är.

Ehuru min tanke kan wara ringa i detta förenämnda ämne, kan jag intet tilwälla styrare ej eller waktaren wara ordsaken til olyckan, ehuru waktaren otilbörligen swarat neder åt gruffolket efter olyckans timande, och af mindre wett ropat obetänkt, men ändock intet wetat hwad sig tildragit förrän de förolyckade kommit upp ur grufwan klockan 9 om aftonen.

Sala grufwa den 16 februari 1776

And: Sahlholm”